

”JOS EI VANHAA TUNNE, EI UUTTAKAAN YMMÄRRÄ”

Helsingin Ratsupoliisin toiminnan kehittäminen

Janni Holmström

9/2020

Tiivistelmä

Tekijä(t)	Tutkinto
Janni Holmström	Poliisi (AMK)
Julkaisun nimi ”Jos ei vanhaa tunne, ei uuttakaan ymmärrä” Helsingin Ratsupoliisin toiminnan kehittäminen	Julkisuusaste Julkinen
Ohjaaja	Opinnäytetyön muoto
Mika Kyyrö (Jyrki Marttila)	Laadullinen opinnäytetyö
<p>Tiivistelmä</p> <p>Helsingin Ratsupoliisi on ainut jäljellä oleva yksikkö Suomessa, jossa työskentelee poliisimiehiä ratsupoliiseina. Aiheeseen liittyen on olemassa hyvin vähän kirjallista tietoa, jonka vuoksi koin tarpeelliseksi tuoda enemmän esille poliisiorganisaation piestä, mutta merkityksellistä yksikköä.</p> <p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Helsingin Ratsupoliisin yksikön toiminnan kehittämisen mahdollisuuksia haastattelemalla Ratsupoliisissa työskenteleviä poliiseja. Kehitysideoiden ohessa tutkimuksessa pyrittiin selvittämään myös, miksi ratsupoliisitoimintaa pitäisi kehittää.</p> <p>Tutkimus on toteutettu laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Tutkimusmenetelmänä tutkimuksen toteuttamiseksi käytettiin teemahaastatteluja. Tutkimukseen haastateltiin seitsemää ratsupoliisina työskentelevää virkamiestä elokuussa 2020 Helsingin Ruskeasuolla. Tutkimukselle haettiin tutkimuslupa yksikön vastuukomisariolta.</p> <p>Tutkimuksen tuloksina ilmeni, että haastateltavat ratsupoliisit haluavat kehittää omaa työtänsä monin eri tavoin. Suurimmaksi haasteeksi tai esteeksi kehittämisideoiden toteuttamiselle koetaan rahan puute. Ratsupoliisit haluavat kehittää toimintaansa, sillä he haluavat pitää työnsä monipuolisena sekä mielekkäänä. Toiminnan kehittämiseksi ehdotettiin muun muassa yksikön toiminnan laajentamista, sidosryhmäyhteistyön lisäämistä sekä oman toiminnan kehittämistä kouluttamalla paremmin henkilöstöä sekä hevosia. Ratsupoliisit kokevat olevansa monipuolinen sekä ekologinen työkalu poliisiorganisaatiolle. Useissa haastatteluissa myös korostui muiden maiden, kuten Ruotsin, tarve säilyttää ja kehittää omaa ratsupoliisitoimintaansa jatkuvasti yksikön toiminnallisuuden vuoksi.</p>	
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja -vuosi
27 + 1 liitesivu	Syyskuu 2020
Avainsanat	
Helsingin Ratsupoliisi, ratsupoliisi, ratsastava poliisi, poliisi, hevonen, kehittäminen	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
1.1 Keskeist käsitteet	2
2 TUTKIMUSKYSYMYKSET	2
2.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset	2
3 HELSINGIN RATSUPOLIISI	3
3.1 Helsingin Ratsupoliisin historiaa.....	3
3.2 Helsingin ratsupoliisin nykytilanne	7
4 RATSUPOLIISITOIMINTA	8
4.1 Ratsupoliisitoiminta Suomessa.....	8
4.1.1 Poliisihevonen.....	8
4.1.2 Ratsupoliisi	9
4.2 Ratsupoliisien työnkuva	10
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	11
5.1 Laadullinen tutkimus	11
5.2 Teemahaastattelu tutkimusmenetelmänä.....	12
6 HAASTATTELUT	13
6.1 Haastatteluiden toteuttaminen	13
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET	14
8 YHTEENVETO.....	22
9 POHDINTAA	23
9.1 Itsearviointi.....	23
9.2 Jatkotutkimusmahdollisuudet	24
9.3 Tutkimuksen arviointi	24
LÄHTEET	26

LIITE

1 JOHDANTO

Suomessa poliisilla on vain yksi ratsastavan poliisin yksikkö. Kyseinen yksikkö sijaitsee Helsingissä. Helsingin Ratsupoliisi jäi ainoaksi yksiköksi vuoden 2016 keväällä, kun Turun Ratsupoliisi lakkautettiin. Historian aikana ratsupoliiseja on kuitenkin ollut muun muassa Tampereella, Viipurissa, Vaasassa, Kotkassa sekä Porissa.

Opinnäytetyöni aiheena on perehtyä Helsingin Ratsupoliisin toimintaan, toimintaan vaikuttaviin tekijöihin sekä toiminnan kehittämismahdollisuuksiin. Idea opinnäytetyöhön aiheesta sai alkunsa, kun vierailin marraskuussa 2019 Helsingin Ratsupoliisin yksikössä yhden työvuoron verran Poliisiammattikorkeakoulun työharjoittelun aikana. Ratsupoliisin työntekijät toivat tuolloin puheissaan esiin toiveita toiminnan kehittämisestä ja yhteistuumin saimme ajatuksen, että toiminnan kehittämisen mahdollisuuksiin voisi perehtyä tarkemmin opinnäytetyön muodossa. Toiveena oli alusta asti tuoda ratsupoliisin asiantuntijoiden, eli itse ratsupoliisien, näkemystä esiin.

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa yhteenveto Helsingin Ratsupoliisissa työskentelevien haastatteluiden pohjalta, mitä kehitettävää toiminnassa. Opinnäytetyön tavoitteena on myös miettiä miten sekä miksi Ratsupoliisin toimintaa pitäisi kehittää.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena hyödyntäen paikan päällä tehtyjä teemahaastatteluita. Haastatteluihin osallistui seitsemän Ratsupoliisissa työskentelevää poliisia ja haastattelut toteutettiin Ruskeasuolla Ratsupoliisin tiloissa elokuussa 2020.

Ratsupoliiseista ja heidän toiminnastaan löytyy suhteellisen vähän kirjallista tietoa. Marraskuussa 2019 Theuseuksessa oli olemassa vain yksi opinnäytetyö, joka käsitteli Ratsupoliisia. Tilanne oli yhä sama vuoden 2020 elokuussa, kun Theseukseen ladattu Ratsupoliisiin liittyvä ainoa työ oli Sampsa Aukion vuonna 2018 julkaisema opas Ratsupoliisin joukkojenhallintataktiikkaan. Tämän vähäisen materiaalinkin vuoksi on mielestäni tärkeää tuoda pientä poliisiyksikköä yhä enemmän näkyvämmäksi. Tämän opinnäytetyön myötä myös toivon, että ihmiset saavat paremman käsityksen Suomen ainoasta Ratsupoliisin yksiköstä.

1.1 Keskeist käsitteet

Jouha: Joukkojenhallintatoimintaa, jossa on kyse poliisin suorittamasta johdetusta toiminnasta, jonka tarkoituksena on vaikuttaa ihmisjoukkoihin (Poliisihallitus 2018). Tässä opinnäytetyössä ei käsitellä joukkojenhallintatoimintaa, mutta kyseinen Jouha-käsite tulee opinnäytetyössä esille, sillä Ratsupoliisi on osa Jouhaa.

Pr-työ: Kirjainyhdistelmä PR tulee englannin kielen sanoista *Public Relations*. Suomennettuna kyseessä suhdetoimintatyö (Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy. Luettu 6.9.2020).

Ratsupoliisi: Isolla kirjoitettuna viittaa Helsingissä sijaitsevaan Ratsupoliisin yksikköön. Suomessa on vain yksi Ratsupoliisin yksikkö. Opinnäytetyössä käytän myös termiä Ratsastavan (poliisin) yksikkö.

ratsupoliisi: Pienellä alkukirjaimella kirjoitettuna kyse on yksittäisestä poliisista, joka toimii ratsupoliisina. Opinnäytetyössä käytän myös termiä ratsastava poliisi.

2 TUTKIMUSKYSYMYKSET

2.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Ratsupoliisissa työskentelevien ratsupoliisien teemahaastattelujen pohjalta, miten ratsupoliisin toimintaa pystyisi kehittämään ja mitä esteitä tai haasteita näihin kehittämismahdollisuuksiin liittyy. Tutkimuksen tarkoituksena on tuoda myös Ratsupoliisin toimintaa enemmän esille kirjallisena lähteenä. Helsingin Ratsupoliisi on pieni yksikkö ja ratsupoliisien toiminnasta on olemassa ylipäätään kirjallista informaatiota, joka olisi kaikkien saatavilla. Suurin osa ratsupoliisien toimintaan liittyvästä informaatiosta on vanhoilla ratsupoliisissa työskentelevissä virkamiehillä tai poliisiyksiköiden arkistoissa.

Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa kehittämissuunnitelmaa Helsingin Ratsupoliisille. Lisäksi opinnäytetyön tavoitteena on selvittää näiden kehittämisideoiden mahdollisia hidas- teita tai esteitä. Tutkimusongelmaa lähdetään ratkaisemaan laadullisen tutkimuksen mene-

telmillä. Aineistonkeruu tapahtuu teemahaastatteluiden avulla ja haastateltaviksi on valittu opinnäytetyön tekemisen aikana virkasuhteessa olevia ratsupoliiseja. Opinnäytetyön luotavuutta ajatellen haastateltavat on valittu juuri virkasuhteessa olevista ratsupoliiseista, sillä heillä on paras tämänhetkinen näkemys yksikön toiminnasta, tarpeista ja yksikön toimintaan kohdistuvista vaatimuksista.

Tutkimuskysymyksiä ovat:

- 1. Miksi ratsupoliisin yksikön toimintaa pitäisi kehittää?*
- 2. Miten ratsupoliisin yksikön toimintaa voisi kehittää?*

Näiden tutkimuskysymysten lisäksi pyrin haastatteluissa käsittelemään kehittämiseen liittyviä haasteita, yksikön toiminnan laajentamisen mahdollisuuksia sekä selvittämään haastateltavien kokemuksia ratsupoliisitoiminnan merkityksellisyydestä niin henkilökohtaisella kuin yhteiskunnallisellakin tasolla. Pyrin myös selvittämään yksikössä jo tapahtuneita muutoksia, sekä suhtautumista niihin saadakseni paremman kokonaiskuvan yksikön toiminnan kehittämismahdollisuuksia ajatellen.

Tutkimukseen on haettu tutkimuslupa Ratsupoliisin yksikön vastuukomisariolta. Jokainen haastateltava on suostunut haastateltavaksi ensin sähköpostitse. Suostumus pyydettiin myös ennen varsinaisen haastattelun toteuttamista, kun haastateltavalle oli esitetty tutkimuseettiset kysymykset sekä tutkimuksen tavoitteet.

3 HELSINGIN RATSUPOLIISI

3.1 Helsingin Ratsupoliisin historiaa

Helsingin Ratsupoliisin toiminnan voidaan katsoa alkaneen 14. maaliskuuta 1882 väliaikaisen rahoituksen turvin. Ratsain tapahtuvalle järjestyksenvalvonnalle tuli tarve 1860- ja 1870-lukujen aikana, kun väestön liikkuvuus maassa lisääntyi ja kaupunginosat kasvoivat voimakkaasti Helsingissä. Ratsastava poliisi pystyi valvomaan huomattavasti kattavammin ja nopeammin alueita verrattuna poliisin jalkamiehiin.

Ratsastavat poliisit partioivat aluksi vain viertoteillä ja pidättivät viertoteiden varsilta 3–4 henkilöä viikossa, joten yksikön perustamista pidettiin onnistuneena uudistuksena. Hevosia Helsingin yksikössä oli aluksi neljä.

Ratsastava yksikkö lähti kasvuun hitaasti. Ensimmäisen kerran yksikkö sai lisää hevosia, kun keisarisuuriruhtinas Aleksanteri III vieraili Helsingissä vuonna 1885. Tällöin yksikön hevosten määrä kasvoi kahdella ja hevosten määrän lisäämistä ja tarvetta perusteltiin yhä väestön liikkuvuuden ja kasvun lisääntymisellä. Seuraavan kerran hevosten lukumäärää lisättiin kuitenkin vasta 1899, jolloin hevosia oli kahdeksan. Yksikön koon kasvun ansiosta toimintaympäristö laajeni viertoteiltä myös Eläintarhan ja Töölön puisto- sekä metsäalueille.

Merkittäviä yksikön koon kasvumisia tapahtui vuosien 1905 ja 1906 aikana. Ratsupoliiseja oli Helsingissä 18 kappaletta vuonna 1905, mutta poliittisen epävakauden takia määrää korotettiin vuoden 1906 aikana jopa 80 ratsastavaan poliisiin sekä hevoseen. Suurelle hevosmäärälle tuli ongelmaksi löytää vuokratalleja. Tämän takia Raatihuoneen poliisikamarin taakse rakennettiin hevostalli ja väliaikainen maneesi. Yksikön koon kasvu mahdollisti tuolloin ympärivuorokautisen vartiopalveluksen. (Lehkonen & Hietaniemi, 1983; 14-21).

1915-luvulla osaston hevos- ja miesmäärät alkoivat laskea alle 80, mutta tästä huolimatta 1920-luvulla Ratsastava poliisi oli jo suurin yksittäinen osasto Keskuspoliisinosastoista osaston vahvuuden ollessa jotakin viiden- ja kuudenkymmenen väliltä. Yksikön vahvuuteen laskettiin tuolloin myös työntekijät, jotka eivät osallistuneet itsessään poliisityöhön. Näitä työntekijöitä olivat muun muassa eläinlääkärit, sepät ja tallimiehet, jotka osallistuivat tallin toiminnan ylläpitämiseen, mutta eivät poliisityöhön.

1930-luvulla yksikön toiminnalla oli merkittävä rooli poliittisten ääriryhmien aiheuttamien järjestyshäiriöiden tukahduttamisessa. Historian aikana Ratsastava yksikkö on pitänyt yllä yleistä järjestystä ja turvallisuutta useissa tilaisuuksissa hilliten suuria väkijoukkoja kaduilla. Näiden haastavien työtehtävien myötä ratsupoliisit alkoivat lisäämään harjoittelua ja monipuolistamaan hevosten koulutusta. (Ratsupoliisitoimintaa Helsingissä jo vuodesta 1882. Luettu 25.7.2020).

Syksyllä 1939 Keskuspoliisiasemalta päätettiin siirtää Ratsastava osasto turvallisempaan paikkaan pommitusten alta pois Ruskeasuolle, jossa oli rakenteilla tallit. Yksikön lopulli-

sen siirron Ruskeasuolle katsotaan tapahtuneen 23. maaliskuuta 1940. Tästä päivästä lähtien Ratsupoliisin yksikkö on ollut Ruskeasuolla, lukuun ottamatta evakkoon siirtymistä, kun Ruskeasuon tallirakennus paloi helmikuussa 1955. Tallirakennus saatiin korjattua hevosten ollessa sijoitettuna muualle tallin korjaustöiden ajaksi. (Essen, 2003; 36-38).

Sotien jälkeen ratsastavien poliisien määrää sekä hevosia lisättiin ja vuoden 1946 alussa Ratsupoliisin vahvuuksissa oli 64 hevosta. Täydennyshevoset tulivat armeijalta, mutta niiden soveltuvuuden katsottiin olevaa heikohko poliisihevosen työhön. Silloinen Ratsupoliisin osaston päällikkö Toivo Sainio teki aloitteen, että osasto alkaisi itse kasvattamaan hevosia niiden soveltuvuuden varmistamiseksi sekä hevosvahvuuden ylläpitämiseksi. Aloite hyväksyttiin, sillä yksikön koon ylläpitämiselle nähtiin tarvetta sodan jälkeisten levottomuuksien vuoksi. Kaikesta huolimatta yksikön toimintavahvuutta alettiin kuitenkin vähentää 1950-luvun alkupuolelta lähtien.

Vahvuuksien laskiessa Ratsastavan poliisin yksikön tarpeellisuutta ei kuitenkaan asetettu kyseenalaiseksi, paitsi vasta 1970-luvulla, kun yksikön tulevaisuuden näkymiä ryhdyttiin perusteellisesti harkitsemaan. Käyttökelpoisimpana yksikön toimintaa pidettiin puistovalvonnassa, mutta ratsupoliisit itse olivat sitä mieltä, että yksikön käyttö on järkevintä väenkokouksien hillitsemisessä. Yksinkö tarpeellisuuden selvitystyö nosti esiin mielipiteitä yksikön puolesta ja vastaan. Vuonna 1974 yksikön asemaa kuitenkin vakiinnutettiin ja minimivahvuudeksi määrättiin 15 hevosta. Tallille palkattiin hevostenhoitajia ja tallimestari, mutta samalla luovuttiin omien hevosten kasvattamisesta. (Lehkonen & Hietaniemi, 1983; 49-56, 62-68).

Syyskuussa 1975 apulaispoliisimestari Matti Vanne teki seuraavanlaisen ehdotuksen ratsastavan poliisin toiminnan järjestämiseksi:

”Ehdotuksen perusajatuksena on, että ratsastava poliisi säilytetään. Organisaatiossa sen tulee edelleenkin kuulua yksikköön (hälytysosasto), jonka toiminta-alueena on koko kaupunki. Tavoitevahvuutena tulisi olla 1 komisario, 3-4 ylikonstaapelia sekä 18 konstaapelia. Työsuhteisia hevostenhoitajia tulisi lisätä siten, että he voisivat suorittaa myös yöaikaan tarvittavan valvonnan, jolloin poliisimiehet vapautuisivat vuorostaan viimeistään klo 01.00. Hevosten huoltotehtäviin ei pitäisi käyttää poliisihenkilöstöä. Palvelushevosten määrän tulisi olla sama kuin ratsastavan henkilöstön määrän. - - Ratsasta-

van poliisiin tulee edelleenkin kahdesti viikossa suorittaa päävartion vaihto ja osallistua pr-tehtäviin aikaisempaa tapaa noudattaen.” (Lehkonen & Hieta-niemi, 1983; 69).

Ratsastava poliisi muodosti historian aikana osaltaan vahvaa pohjaa Helsingin poliisilaitoksen suhdetoiminnalle. Ratsastava poliisi osallistui erilaisten juhlatilaisuuksien ja paraatien valvontaan sekä ohjaamiseen. Muun muassa joulukauden avajaiset, päävartion vaihdot, Lucia-kulkue, Poliisien Päivät ja Helsingin Poliisiratsastajien r.y:n järjestämät ratsastusnäytökset ja kilpailut olivat tilaisuuksia, joissa Ratsastava poliisi oli esillä.

Ratsastavan poliisin 100-vuotisjuhlaa vietettiin Laakson kentällä 30. toukokuuta 1982. Juhlassa esittäytyi myös muita poliisin toimintamuotoja. Ratsastavan poliisin pääjuhlaan tuli viidestä-kuuteentuhatta katsojaa seuraamaan monipuolista ohjelmaa, kuten ratsukatrilliesitystä, hevospallo-ottelua ja esteratsastusta. Ennätysmääräisen yleisön tervetulleeksi tapahtumaan toivotti apulaispoliisimestari Viljo Lehkonen.

Ratsastava poliisi liittyi poliisin joukkojenhallinnan eli jouha-ryhmän tueksi vuonna 1992, mutta myöhemmin Ratsastava poliisi on laskettu jouhan vahvuuksiin täysimittaisesti.

2000-luvun alussa ratsupoliisien työnkuvaan kuuluivat yhä edelleen normaali partiointi kaupungilla yleistä järjestystä ja turvallisuutta ylläpitäen, joukkojenhallintatehtävät ja vuosikymmenet kestäneet perinteen, kuten aiemminkin mainittu päävartion vaihto ja Lucia-kulkueeseen osallistuminen. Vuoden 2000 keväällä Ruskeasuon talli- ja sosiaalitalat peruskorjattiin. Peruskorjauksen ajan ratsupoliisit sekä hevoset olivat evakossa Espoossa Vermon raviradan tallilla. (Essen, 2003; 113).

Historian aikana ratsupoliiseja on ollut Helsingin lisäksi myös muissa kaupungeissa. Tässä opinnäytetyössä keskitytään aiheen rajaamisen vuoksi vain Helsingin ratsupoliisin yksikön historiaan, sillä kyseinen yksikkö on enää tänä päivänä olemassa.

Helsingin lisäksi ratsupoliiseja on ollut myös Tampereella vuosina 1891-1962, Viipurissa vuodesta 1903 1940-luvulle asti, Vaasassa 1903-1952, Kotkassa 1911-1948, Porissa 1930-luvulta vuoteen 1954 ja Turussa 1902-2016 (Essen, 2003; 32-45).

3.2 Helsingin ratsupoliisin nykytilanne

Helsingin poliisilaitoksen yksiköksi laskettu Ratsupoliisi on sijainnut Helsingin Ruskeasuon talleissa 23.3.1940 lähtien. Helsingin Ratsupoliisi jäi Suomen ainoaksi Ratsupoliisin yksiköksi helmikuussa 2016, kun ratsupoliisitoiminta päätettiin Turussa.

Helsingin Ratsupoliisia työllistää tänäkin päivänä joukkojenhallinta tehtävät, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen, erilaiset edustustilaisuudet, kuten messutapahtumissa vierailut sekä ennalta estävä toiminta. Myös pr-toimintaa tehdään yksikön toimesta edelleen, vaikka pr-toiminnan voidaankin katsoa siirtyneen paljolti 2010-luvun aikana sosiaaliseen mediaan.

Ratsupoliisin toimintaa pääsee seuraamaan Facebookissa ja Instagramissa. Facebookissa yksikön sivuilla oli heinäkuussa 2020 lähes 26,5 tuhatta tykkääjää ja Instagramissa vastaavana ajankohtana 13,3 tuhatta seuraajaa. Yksiköllä on olemassa myös jaettavia kortteja, joissa on esiteltynä Ratsupoliisissa työskentelevät poliisihevokset kuvan, nimen ja lyhyen esittelyn kera.

Ratsupoliisilla on Ruskeasuolla käytössään kahdeksantoista karsinapaikkaa ja elokuussa 2020 tallissa asui 10 poliisihevosta. Muutama kokenut poliisihevonen siirtyi vuoden 2020 kevään ja kesän aikana eläkkeelle, mutta uudet hevoset olivat löytyneet jo tilalle. Vapana olevat karsinapaikat mahdollistaisivat hevosten määrän kasvattamisen asteittain. (Haastattelut 13.8.2020 Ruskeasuolla).

Ratsupoliisin yksikön vahvuus työtä tehdessä oli yksi ylikonstaapeli sekä yhdeksän vanhempaa konstaapelia. Helsingin poliisilaitoksen organisaatiossa yksikkö kuuluu erityistoimintayksikön liikennevalvontatoimintoon. Ryhmän niin sanottu vastuukomisario työskentelee Pasilan poliisilaitoksella.

Yksikön työtehtävät ovat historian aikana pysyneet hyvin samanlaisina. Ratsupoliiseja näkee sosiaalisen median postauksien lisäksi tänäkin päivänä yhä Helsingin kaduilla partioimassa, yleisötapahtumissa sekä joukkojenhallinta tehtävissä. Ratsupoliiseihin voi ajoittain myös törmätä muissakin kaupungeissa, kuin Helsingissä, sillä yksiköllä on käytössään kuljetuskalustoa hevosten siirtämistä varten. (Haastattelut 13.8.2020 Ruskeasuolla).

4 RATSUPOLIISITOIMINTA

4.1 Ratsupoliisitoiminta Suomessa

Ratsupoliisitoiminta on Suomessa vuosien saatossa supistunut vain Helsinkiin. Muutkin poliisilaitokset voivat kuitenkin hyödyntää ratsupoliiseja halutessaan tekemällä virka-apupyynnön Helsingin poliisilaitokselle. Virka-avut käsitellään Pasilan poliisiasemalla.

Ratsupoliisilla on käytössään omaa hevosten kuljetuskalustoa. Kuljetuskalustoon kuuluu vuoden 2020 aikana neljän hevosen mentävä hevostenkuljetusauto sekä vedettävä, kahden hevosen traileri. Kuljetuskalustoa ei hyödynnetä pelkästään muihin kaupunkeihin siirryttäessä, vaan kalustolla siirtyminen Helsingin kaupungin alueellakin on nopeampaa kuin ratsain.

Ratsupoliiseilla ei ole olemassa muita yksiköjä Suomessa, vaan muihin kaupunkeihin mentäessä on joko palattava päivän aikana takaisin Helsinkiin tai järjestettävä hevosille tallipaikat sekä yösiijat henkilökunnalle. (Haastattelut 13.8.2020 Ruskeasuolla).

4.1.1 Poliisihevonen

Ratsupoliisilla käytössä olevan hevosen on oltava varma, rauhallinen ja paineensietokykyinen. Vuoden 2020 toukokuussa ratsupoliisi etsi riveihinsä sosiaalisen median voimalla Facebookissa sekä Instagramissa uusia hevosia eläköityvien tilalle.

Kelpoisuusvaatimuksena poliisihevoseksi on hevosen oltava terveyden tilaltaan työhön sopiva. Hevosen on oltava alle 10-vuotias ruuna, jonka säkäkorkeus on vähintään 170 cm. Hevosen on osattava ratsastuksen perustaidot. (Helsingin Ratsupoliisin Instagram-tili. Luettu 6.9.2020).

Työssään poliisihevonen varustetaan hyvin pitkälti normaaleilla ratsastusvarusteilla, mutta joukkojenhallinta tehtäviä varten hevosille on kuitenkin teetetty muun muassa silmiä suojaavat muovisuojukset hevosten työturvallisuuden parantamiseksi (haastattelut 13.8.2020 Ruskeasuolla).

4.1.2 Ratsupoliisi

Ratsupoliisiin hakeutumisen kriteerit noudattavat samoja vaatimuksia kuin muutkin poliisin virat. Esimerkiksi vanhemman konstaapelin virkaa Ratsupoliisista hakevan on täytettävä seuraavat yleiset ja erityiset vaatimukset:

Valtion virkamieslain (750/1994) mukaan yleiset kelpoisuusvaatimukset täyttääkseen virkaa hakevan on oltava 18-vuotta täyttänyt Suomen kansalainen.

Poliisin hallinnosta annetun asetuksen (158/1996) mukaan erityiset kelpoisuusvaatimukset täyttääkseen hakijan on oltava suoritettu poliisialan ammattikorkeakoulututkinto, poliisin perustutkinto tai poliisimiehistön virkatutkinto. Hakijan suostumuksella hänestä tehdään ennen virkaan nimitystä henkilöturvallisuusselvitys turvallisuusselvityslain (726/2014) mukaisesti.

Poliisiviran vuoksi hakijan tulee myös osoittaa kielentaitonsa valtioneuvoston antaman asetuksen ruotsin ja suomen kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa (481/2003) mukaisesti. Asetuksen mukaisia tapoja osoittaa kielitaitonsa on muun muassa valtionhallinnon kielitutkinto ja yleiset kielitutkinnot. Kielitaito voidaan osoittaa asetuksen mukaisesti myös opintojen yhteydessä. Kielitaidon osoittamisesta on säädetty poliisin hallinnosta annetussa asetuksessa (158/1996) sekä julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetussa laissa (424/2003).

Ratsastavan poliisin hakukriteerinä ei kuitenkaan vaadita ratsastustaitoa tai kokemusta hevosista tai hevostenhoidosta. Toki nämä taidot voidaan lukea hakijan eduksi ratsupoliisiin työkuva huomioiden. Virkaan valittu henkilö perehdytetään työtehtäviinsä ja palkkaus määräytyy poliisin palkkausjärjestelmän mukaan. (Valtion virkojen avoimet työpaikat. Luettu 6.9.2020).

Teemahaastatteluiden haastateltavien taustatietojen mukaan virassa elokuussa 2020 olevien Ratsupoliisin työntekijöiden virkaikä ratsupoliisina oli kahdesta vuodesta aina 40 virka-vuoteen asti.

4.2 Ratsupoliisien työnkuva

Ratsupoliisien työvuorot suunnitellaan kolmeviikkoisjaksoissa. Työvuoroja suunniteltaessa pyritään huomioimaan isot yleisötapahtumat ja virka-avut, joihin ratsupoliiseja toivotaan.

Ratsupoliisien työpäivät itsessään sisältävät ratsastamista sekä hevosten koulutus- että partioititarkoituksessa. Hevosilla voidaan lähteä kaupungille ratsastaen tai siirtymällä kuljetuskaluston avulla. Työpäivien aikana pyritään sekä partioimaan kaupungilla että ratsastamaan eri hevosilla Ruskeasuon maneesissa tai ratsastukseen tarkoitettulla ulkokentällä. Ratsupoliisit eivät pääsääntöisesti tee tallitöitä itse, muutamia poikkeustilanteita lukuun ottamatta.

Tallihenkilökunta huolehtii hevosten karsinoiden siivoamisesta sekä hevosten tarhaamisesta. Hevoset myös haetaan ja harjataan valmiiksi ratsupoliisien ollessa lähdössä partioimaan tai ratsastamaan. Ratsupoliisit varustavat hevosensa itse ennen lähtöä ja huoltavat hevoset myös pois ratsastuksen jälkeen. Huoltotoimenpiteitä ovat muun muassa varusteiden huoltaminen sekä hevosten jalkojen kylmääminen, sillä kaupungissa hevoset pääsääntöisesti kävelevät kovalla, joustamattomalla asfalttipohjalla.

Ratsupoliisien työ kaupungilla on itseohjautuvaa ja ratsupoliisit saavat suunnitella toimintaansa itse. Yleisötilaisuudet, isot tapahtumat, virka-avut ja mahdolliset vierailut kuitenkin määrittelevät jo itsessään hyvin paljolti työnkuvaa ja myös työpäivien sijoittumista. Joukkojenhallinta tehtävissä ratsupoliisit voi nähdä muun muassa mielenosoituksissa tai jalkapallo-otteluissa. Ratsupoliisit ovat lähes aina vappuna tai itsenäisyyspäivänä töissä, sillä kyseisinä päivinä on liikkeellä isoja kulkueita sekä mielenosoituksia.

Toteuttamieni haastatteluiden mukaan, ihmiset suhtautuvat ratsastavaan poliisiin positiivisesti ja ratsupoliisit kokevat, että poliisi on ratsastaessaan kaupungilla helposti lähestyttävissä.

”Kun me mennään tuolla, niin ihmiset tulee hymyilyyn vastaan. Se on ihan marginaalinen osa kansalaisista, jotka kritisoivat jotain. Yleensä on kakkakassa ja kysymys, miksei me kerätä sitä. Niin voi ajatella, että kohtuullisen hyvin menee. - - On aika iso ero normaaliin auto- tai jalkapartioon, meitä on helppo lähestyä.” (H4)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Laadullinen tutkimus

Opinnäytetyön alkuvaiheista asti oli selvää, että opinnäytetyö tulee olemaan laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Laadullista tutkimusta käytetään uusien teorioiden ja mallien pohjana ja sen voidaan ajatella olevan kaikkien tutkimuksien ”äiti” (Kananen, 2017; 33-35). Ratsupoliisista on olemassa vähän kirjallista tietoa ja vain yksi aiheeseen jollakin tapaa liittyvä opinnäytetyö, joten tämä laadullinen tutkimus luo nyt osaltaan tietopohjaa aiheeseen.

Laadullisessa tutkimuksessa pyritään pääsemään lopputulokseen ilman tilastollisia tai muita määrällisiä keinoja. Laadullisessa tutkimuksessa tulokset pätevät vain kohdetapaukseen, eikä tulokset näin ollen anna mahdollisuutta niiden yleistämiseen. Laadulliselle tutkimukselle tyypillinen tutkimusmenetelmä on teemahaastattelu ja tätä tutkimusmenetelmää olen käyttänyt myös tässä työssä. (Kananen, 2017; 33-35). Teemahaastattelun teoriaa käsittelem tässä opinnäytetyössäni myöhemmin, luvussa *5.2 Teemahaastattelu tutkimusmenetelmänä*.

Tutkimus on suoritettu jalkautumalla Ratsupoliisien pariin heidän työpisteelleen Ruskeasuolle. Tämä on tyypillistä laadulliselle tutkimukselle, jossa tutkimustuloksia kerätään ja analysoidaan suoraan tutkittavien ja tutkijan välillä. Aineistoa voidaan ajatella kertyneen jo niin tekijän oman hevosharrastuksen pohjalta kuin Ratsupoliisissa tehtyjen vierailujen ja yhden työvuoron aikana. Laadulliselle tutkimukselle tyypillistä on kerätä aineistoa vähitellen ja vasta aineiston analyysi lopulta määrittelee sen, milloin on kerätty riittävästi aineistoa. (Kananen 2017; 33, 35, 41).

Opinnäytetyössäni olen ollut aiheeseen liittyen ulkopuolinen osallistuja, jolla on ollut halu ymmärtää Ratsupoliisin yksikön kehittämismahdollisuuksia toteuttamieni haastattelujen perusteella. Teorian ja käytännön suhteen voidaan ajatella työssäni muotoutuvan käytännöstä teoriaan. Ratsupoliisista ja heidän kehittämistään ei ole ollut aikaisempia tutkimuksia, teorioita tai tietoa.

5.2 Teemahaastattelu tutkimusmenetelmänä

Haastatteluja verrataan usein keskusteluihin ja yksinkertaisesti haastattelun voi ajatella käsitteenä olevan keskustelu, jolle on ennalta päätetty tarkoitus (Hirsjärvi & Lumme, 2008; 42). Haastattelut ovat laadullisen tutkimuksen käytetyin tutkimusmenetelmä. Useista erilaisista haastattelujen muodoista käytetyin haastattelumuoto on teemahaastattelu. Teemahaastattelun tärkeimpänä edellytyksenä on, että tutkittavat ja tutkija käyttävät yhteistä kieltä keskustelun mahdollistamiseksi. Tässä kontekstissa koen vahvuudekseni ymmärryksen hevosesta sekä poliisiorganisaatiosta.

Teemahaastattelun avulla pyritään ymmärtämään tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä. Haastateltavien vastausten avulla rakennetaan kokonaiskuvaa ja haastattelua ohjaa tutkimuksen taustalla oleva tutkimusongelma ja tietty teema, josta keskustellaan. Haastattelu etenee haastateltavan ehdoilla ja tarpeen tullen tutkija tekee tarkentavia ja täydentäviä kysymyksiä, esimerkiksi pitääkseen huolen, että keskustelu pysyy aihealueen piirissä. (Kananen, 2017; 89-91, 94). Toteuttamissani haastatteluissa elokuussa tutkittavana ilmiönä oli Ratsupoliisin kehittäminen ja haastateltavista riippuen tarkentavien ja täydentävien kysymysten esittämisen määrä vaihteli.

Ennen teemahaastattelujen toteuttamista laadin haastatteluita varten rungon (teemahaastattelurunko), johon on kirjattu valmiiksi keskusteltavat aiheet. Toimitin teemahaastattelurungon haastateltavilleni etukäteen sähköpostitse, jotta heillä on aikaa miettiä vastauksiaan ja valmistautua mahdollisimman hyvin haastatteluun. Teemahaastattelurungon etukäteen toimittaminen mahdollisti myös useamman haastattelun toteuttamisen Ratsupoliisien työvuoron aikana ilman suurempaa vaikutusta heidän päivittäistoimintaansa, sillä suurin osa vastaajista oli jollakin tavoin jo miettinyt vastauksiaan valmiiksi tai muutoin valmistautunut haastateltavaksi.

Haastattelun ajankohta, haastateltavat ja tarvittava tutkimuslupa sovittiin sähköpostitse, käyttämällä poliisien virkasähköpostia. Vuoden 2020 koronapandemian takia haastatteluiden tekeminen hieman viivästyivät suunnitellusta, mutta halusin pitää kiinni siitä, että suoritan haastattelut henkilökohtaisesti ratsupoliisien työympäristössä, enkä esimerkiksi puhelimitse tai sähköpostitse. Haastattelupaikaksi valitsin Ratsupoliisin tilat Ruskeasuolla haastattelun teeman vuoksi sekä aikataulujen helpottamiseksi, sillä tiedossa oli useampi haastattelu.

6 HAASTATTELUT

6.1 Haastatteluiden toteuttaminen

Haastattelut toteutettiin Helsingin Ratsupoliisin tiloissa Ruskeasuolla 13. elokuuta 2020. Kyseinen päivä valikoitui siksi, että suurin osa virassa olevista ratsupoliiseista oli tuolloin työvuorossa. Haastatteluun suostui seitsemän ratsupoliisia ja haastatteluiden kesto vaihteli kuudesta minuutista 35 minuuttiin.

Haastatteluiden aluksi taustatietoina haastateltavista pyydettiin nimi sekä virkasuhteen kesto ratsupoliisissa. Etukäteen olin rajannut jo pois sukupuolen sekä virka-aseman kysymisen, sillä pienen yksikön vuoksi nämä tiedot haittaisivat anonyymiteetin säilyttämistä. Haastatteluita toteuttaessani ymmärsin myös virkaiän olevan hyvin paljastava tekijä, jolloin en yksilöi haastateltavien virkaikää millään tavalla.

Ennen jokaisen haastattelun aloittamista kerroin haastateltavalle tutkimuksen tavoitteet, tutkimusluvan saamisen yksikön komisariolta sekä tutkimuseettiset kysymykset. Tutkimuseettisiin asioihin vedoten kerroin hävittäväni kaiken haastatteluiden aikana syntyvän materiaalin opinnäytetyön valmistuttua. Jokaiselle haastateltaville kerroin myös, että heitä tullaan opinnäytetyössä käsittelemään nimettöminä, mutta kuitenkin toisistaan erottavilla nimikkeillä.

Haastatteluissa käytetty runko toimitettiin haastateltaville etukäteen ja kysymyksiin etukäteen tutustuminen jäi jokaisen haastateltavan omalle vastuulle. Osa haastateltavista oli käyttänyt paljon aikaa kysymyksiin perehtymiseen etukäteen, kun taas osa haastateltavista kävi kysymykset läpi juuri ennen haastattelun aloittamista.

Koko haastattelun ajan teemahaastattelun runko (kts. liite 1) oli haastateltavalla nähtävillä, vaikka haastattelijana myös esitin kysymykset ääneen haastattelun etenemiseksi. Tarvittaessa esitin myös lisä- ja jatkokysymyksiä haastateltavan kerronnan mukaan ohjatakseeni haastattelun kulkua oikeaan ja haluttuun suuntaan.

Kaikki seitsemän haastattelua toteutettiin Ratsupoliisin tiloissa ja haastattelut äänitettiin. Litteroin äänitallenteet kirjalliseen muotoon viikon kuluessa haastatteluista, jotta mahdollisimman kattava kokonaiskuva haastatteluiden tuloksista pysyisi mielessä.

Litteroinnin jälkeen arvoitin jokaiselle haastateltavalle oman yksilöintitunnuksensa. Yksilöintitunnukset eivät ole annettu haastateltaville haastattelujen suorittamisjärjestyksessä. Litteroituihin tekstiversioihin olen kuitenkin kirjannut jokaisen haastateltavan nimen ylös, jotta itse tiedän kenen vastauksia, milloinkin käsittelen.

Haastateltavat on nimetty H1, H2, H3, H4, H5, H6 ja H7.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Haastatteluihin osallistuneista ratsupoliiseista jokaisella oli ideoita ja ajatuksia heidän toimintansa kehittämiseksi. Kaikki haastateltavat kertoivat tapoja, miten heidän yksikkönsä toimintaa voisi kehittää. Lähes jokainen haastateltava toivoi yksikön koon laajentamista. Laajentaminen toisi lisää toimintamahdollisuuksia yksikön toimintaan.

”Toimintaa voisi laajentaa. Ois enemmän hevosia ja vähän enemmän väkeäkin, niin et saatais pari ryhmää aikaseks. Esimerkiksi kahdella kuuden hevosen ryhmällä tää homma voisi toimii jo ihan eri tavalla. Pystyttäis olee jossain isossa tapahtumassa kaikki yhdessä vähän eri paikoissa tai sitten ihan vaan toiset menee toiseen paikkaan ja toiset toiseen paikkaan. - - Harvoin on tapahtumia, mihin mennään me kaikki.” (H1)

”Tietysti jos ois enemmän hevosia ja enemmän henkilöstöä, niin sehän edesauttais mahdollisuutta jakaantuu.” (H2)

”Voisi lisätä väkeä ja hevosia, ollaan sen verran käyttökelpoinen yksikkö”. (H3)

”Lisää hevosia, lisää henkilökuntaa, kuljetuskalusto kuntoon. Oltais enemmän vähän niin kuin valmiusyksikkö, oltais valmiimpia lähtee muuallekin. Lisätään vahvuutta, jolloin voidaan laajentaa partiointia myös muualle Suo-

meen ja saada niin sanottuja vaihtomiehiä pitkäkestoisille jouhatehtäville. Näin tehdään muualla Euroopassa.” (H5)

”Lisää hevosia, lisää henkilökuntaa. - - Mitä enemmän meil ois hevosia niin sitä enemmän meil ois niitä hyviäkin hevosia, koska aina mahtuu mukaan niitä ei-niin-hyviä.” (H6)

Yksikön koon laajentamisen lisäksi haastatteluissa pohdittiin myös toiminnan laajentamista valtakunnallisellakin tasolla, mutta samalla nousi esiin myös useamman pienen yksikön haasteet verrattuna siihen, että keskityttäisiin vain Helsingin yksikön toiminnan laajentamiseen.

”Niin että muissa kaupungeissa ois omat yksiköt - - Ne ei vaan vois olla mitään kauheen pieniä yksikköjä, sekään kun ei toimi et siel ois vaan muutama ihminen töissä. Kuitenkin porukkaa on lomilla, tehdään eri vuoroissa töitä ja sit on välipäiviä.” (H1)

”Eihän ratsupoliiseja tarvis olla vaan Helsingissä.” (H2)

”Haasteellista tietysti pistää kokonaan pystyyn uus yksikkö jonnekin.” (H3)

”Mun mielestä meidän yksikkö vois ihan hyvin olla valtakunnallinen, mutta eihän niitä toimipisteitä tarvitse olla ympäri Suomea. Mitä isompi yksittäinen yksikkö niin se toimii paremmin. Turussa oli kaksi hevosta niin ne oli ihan toimintakyvyttömiä sen takia - - Turun kohalla sen huomaa, et niil ei ollu mitään mahdollisuutta harjotella tai lähteä jouha-tehtäville.” (H6)

Yksikön toiminnan kehittämisessä nähtiin tarpeelliseksi oman yksikön henkilökunnan ja hevosten säännöllinen ja jatkuva kouluttautuminen. Useissa haastatteluissa nousi esiin työn omalaatuisuus ja sen kautta sopivan koulutuksen löytäminen. Tämän takia haastateltavista osa koki erittäin hyödyllisiksi opintomatkat muihin maihin, joissa on päässyt tutustumaan ratsupoliisien toimintaan. Jokainen haastateltava toi jollakin tapaa opintomatkat esiin haastattelun aikana, joten uskallan olettaa, että opintomatkat on koettu merkitykselliseksi oman työn kehittämisen kannalta.

”Tietysti mahdollisimman paljon harjoituksia - - Ollaan käyty tuolla muualla Euroopassa tutustumassa.” (H3)

”Ollaan tehty opintomatkoja ulkomaille ja haettu sieltä jotain vinkkejä ja ideoita miten voitais kehittyä.” (H5)

”Lisää opintomatkoja. - - Ne on ainoita paikkoja, missä konkreettisesti voidaan verrata meidän toimintaa ja sillä tapaa saada esimerkiksi jotain uusia treenivinkkejä.” (H6)

Yksikön toiminta perustuu hyvin pitkälti itse ohjautuvaan partiointiin ja pr-tehtäviin, mutta myös ennalta suunniteltuihin jouha-tehtäviin erilaisissa tapahtumissa. Moni haastateltava kaipasi myös niin sanotusti perustyöhön enemmän suunnitelmallisuutta. Suunnitelmallisuutta pystyisi lisäämään esimerkiksi sidosryhmäyhteistyön kautta.

”Nykyresursseilla voitais lisätä sidosryhmätoimintaa.” (H2)

”Helpottais, jos ois tommosta yhteistyötä ihan aika kohtaisesti niin vois suunnitella et nyt lähetään sinne ja sinne ja lyödään hevoset autoon.” (H4)

”- - Tukholmassa he tekevät yhteistyötä ennalta estävän porukan kanssa. Se olis meille tällä hevosmäärällä ja henkilökunnalla semmonen mitä vois kehittää ja lisätä. Varsinkin kun Poha (Poliisihallitus) on linjannut, että tän päivän yks tärkein valvonnan teema on ennalta estävä työ.” (H5)

”Mehän tehään hirveesti ennalta estävää toimintaa eli se on melkeen pääasiassa, ku me tuol pyöritään. - - Ihan tän meidän Helsingin ennalta estävän toiminnan yksikön kanssa voitais tehdä enemmän yhteistyössä sitä hommaa. - - He ois tiedustellu etukäteen et missä ne (nuorisot) nyt tänään kokoontuu.” (H7)

Haastatteluiden aikana tuli esille haasteita, jotka vaatisivat kehittämistä työn helpottamiseksi. Haastatteluissa nousi esiin muun muassa virka-apuihin, työvuorosuunnitteluun ja nykyiseen ajoneuvokalustoon liittyvät haasteet.

”On rajoitteita lähteä vaikka Lappiin asti tai ainakin se lähteminen monimutkaistuu. - - Jos ois hyvä autokalusto niin se edes auttais lähtemistä.” (H2)

”Joo ja sitten vois kehittää noita painopistevuoroja. Meillä vois pidentää vuoroja viikonloppuisin ja näin päästäis sinne missä tapahtuu.” (H3)

”Tässä tullaan siihen, että muut kaupungit pyytää virka-apupyynnöinä meitä jonnekin ja pääkallopaikalla (Pasilassa) hyväksytään voidaanko mennä.” (H4)

”Ennen kaikkea sitä, et ollaan oikeessa paikassa oikeeseen aikaan niin rajoittaa työvuorotaulukko, mikä tehdään puoltoista viikkoo ennen tapahtumia - - ja kun se (työvuorotaulukko) tehdään tuolla Pasilan päässä työsuunnittelussa.” (H5)

”Meidän liikkuvuutta pitäis parantaa - - kuljetuskalustoa ois uusittava, ettei menis niin kauan aikaa siirtymisiin.” (H6)

”Kuka vaan vois meitä käyttää ihan tost noin vaan - - eikä tarvii odottaa et meijät kutsutaan, kun me ollaan vaan Helsingin poliisilaitoksen alla - - Se vaan vaatii sen et poliisilaitos kutsuu.” (H7)

Kehittämisideoiden toteuttamisen haasteiksi yleisesti ottaen koettiin raha, joka oli eräänlainen hypoteesini asian suhteen ennen haastatteluiden toteuttamista. Monet kehittämisideat, kuten yhteistyön lisääminen onnistuisi kuitenkin ilman sen suurempaa rahallista panostusta.

”Yksikön laajentamisessa on varmaan se kustannuspuoli suurin haaste, minä takia ei haluta lähteä laajentamaan - - Kertahankintana tommonen hevon on sen muutaman tonnin ja sitten muutamia sataasia kuukaudessa se hoito. - - Ihmisiin sitä varmaan enemmän rahaa menee.” (H1)

”Tietysti jos joku juttu maksaa hirveesti, niin sit ainakin ylemmällä taholla sitä pitää enemmän harkita. Raha se usein ratkaisee, se on se tietty määrä mitä saa käyttää ja sit pitää aina miettii et mikä on nyt se tärkein juttu.” (H1)

”Varmaan raha.. Ihan jo henkilöstön palkkaamisessa ja kalustossa. Siitä rahastahan se lähtee.” (H2)

”No varmaan suurin haaste on raha. Se on varmaan ihan kaikkialla.” (H3)

”No raha varmaan, se on aina täällä poliisilaitoksilla.” (H4)

”Uudet työntekijät maksavat, kuljetuskalusto maksaa, tulee päiväraha-kustannuksia...” (H5)

Kehitysideat myös työvuorosuunnitteluun liittyen vaativat henkilöstöltä enemmän joustamista, mutta yksikkö on tunnistanut selkeästi pieneen yksikköön kohdistuvat haasteet. Yksikön sisällä koettiin hyvää asennoitumista suurimpiin työtehtäviin.

”Osoittaa hyvää työmotivaatiota ja moraalialla olla anomatta vuosilomaa näihin ajankohtiin (vappu ja itsenäisyyspäivä), kun meitä kaikkia tarvitaan näissä jouhatapahtumissa.” (H5)

Virkaiältään haastateltavilla oli jokaisella omanlaisensa työkokemus ratsupoliisissa työskentelystä, mutta kehittämisideoiden taustalta halusin pyrkiä selvittämään hieman myös jo mahdollisesti tapahtuneita muutoksia työssä.

”On tullut enemmän harjoitteita ja perusratsastusta. Ollaan myös kehitetty siedätysharjoituksia.” (H1)

”Tietyllä tapaa on kehitetty turvallisuutta: on turvakenkiä ja saadaan ehkä paukkuliivit.” (H2)

”Hevosten kouluttamista on kehitetty.” (H5)

”Ratsu on saatu nuijittuu takas varsinaiseen Jouhaan, kun ennen oltiin vaan Jouhan tukena.” (H6)

”Jouha-toimintaa eli joukkojenhallinta toimintaa on viety eteenpäin ja se on hyvä, koska niitä keikkoja nyt vaan alkaa olla.” (H7)

Pyrin myös selvittämään jo tapahtuneisiin muutoksiin suhtautumista niin työntekijöiden kuin päättävienkin tahojen toimesta. Kaikki haastateltavat kokivat työssä tapahtuneen kehitystä, vaikka virkaikää osalla saattoi olla vasta muutamia vuosia. Lähes kaikki kokivat, että muutoksiin lähtökohtaisesti suhtaudutaan hyvin, myös päättävien tahojen toimesta.

”Mun mielestä ei oo ollut mitään vastarintaa.” (H1)

”Kyl enemmän on myönteisesti suhtauduttu, kuin kielteisesti.” (H2)

”No positiivisiin muutoksiin ja tälläisiin suhtaudutaan hyvässä hengessä.” (H4)

” Takavuosina joku (päättävät taho) on halunnut kehittää toimintaa ja joku on ollut sitä mieltä, että olkaa siellä vaan keskenänne ja olkaa hiljaa.” (H5)

”Näihin (muutoksiin) mitä on jo ollu niin ihan hyvin.” (H7)

Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä työssäni oli pyrkiä selvittämään, miksi ratsupoliisin toimintaa pitäisi kehittää. Tämän kysymyksen myötä haastatteluissa nousi paljon esiin niin omat ajatukset työn tärkeydestä ja mielekkyydestä, mutta myös yksikön tärkeyden merkitys koko poliisiorganisaatiolle.

”Jos ei kehitetä toimintaa niin jossain vaiheessa jumahdetaan paikoilleen, eikä pysytä enää ajan hermolla.” (H1)

”Pitää pysyä kärryillä maailman menosta - - pysyy kehityksen mukana.” (H2)

”No kyllä hevoset on aika käyttökelpoisia poliisityössä. - - Hevosilla pystyy tekee aika paljon ja sitten kun miettii et me pystytään kulkee tuolla puistoissa ja muualla, missä ei välttämättä autolla pysty liikkumaan.” (H3)

”On nähty ja huomattu, että meistä on todella paljon hyötyä joukkojenhallinnassa. Meidät nähdään positiivisena asiana: mitä kauemmin tätä on tehty niin sitä enemmän tulee tuolta kentältä palautetta, että hyvä kun tulitte. - - Saksassa esimerkiksi oli muutamia kaupunkeja, joissa ratsupoliisitoimintaa on ajettu alas ja sit on sen lopettamisen jälkeen huomattukin, et hei, se ratsupoliisitoiminta olikin hyvä juttu. Kun sitä toimintaa lähdetään sit uudelleen rakentaa, niin se ei oo helppoo.” (H4)

”Pohakin on linjannut ennalta estävän työn yhdeksi painopistealueeksi ja että siihen pitää panostaa. Sitähän meidän työ on suurimmissa määrin. - - Iät ja ajat on vain ollut se ongelma, ettei ennalta estävälle toiminnalle saada hintalappua, kun sen laskemiseen ei ole mittareita - - Tämän mittaamattomuuden takia tulee keskusteluita, että onko ratsupoliisilla mitään virkaa, onko se vain pr-porukkaa. - - Se missä näytään konkreettisesti, on jalkapallo-ottelut ja mielenosoitukset. Se vaikuttavuus meillä on isompi kuin yksittäisellä jalkamiehellä. Toimintamme näkyy myös jalkamiehille siinä. Tää jouha-toiminta on ollut muutamien mielestä meidän pelastus.” (H5)

”Me kun vertaillaan itseämme aina Ruotsiin, niin Ruotsi on nähnyt Ratsun toiminnan tarpeelliseksi, kun Ruotsissa toimintaa vaan kehitetään. - - Ne on nähny, et sil toiminnalla on arvoa.” (H5)

”Mun mielestä tää on erittäin hyvä työkalu poliisille. Vähän sama juttu, ei ne ne veneekään kuivalla maalla toimi. Meilläkin on siis oma paikkamme. Mun mielestä me ollaan hyviä meidän osa-alueilla ja tämmönen työkalu pitäis säilyttää. Ollaan suhteellisen monipuolisia ja ekologisia.” (H6)

”Kyl kaikkee toimintaa täytyy kehittää eikä pysyy samassa - - siks et tää työ ois mielekästä ja haastavaa.” (H7)

Haastattelun lopuksi pyrin selvittämään haastateltavien suhtautumista ratsupoliisitoiminnan merkitykseen ja näkyvyyteen Suomessa. Kaikki haastateltavat kokivat työnsä tärkeäksi ja näkivät ratsupoliisityöllä paikkansa suomalaisessa yhteiskunnassa. Myös yhteiskunnalli-

sesti mietittäessä tuli edelliseen osioon sopivia perusteluita Ratsupoliisin tärkeydestä poliisin yksikkönä.

”Toimintamme on ihan oivallista isompiin tapahtumiin missä ollaan käyty. On monta esimerkkiä, missä tuntuu et sillä meidän toiminnalla on saatu hyvinkin nopeesti tilanne ratkastuu tai rauhoitettu. Luulen, et ne ketkä on nähny meitä vähä niiku tositoimissa ja on nähny mihin me pystytään, nii huomaa et 'aijaa ne tekeeki tommosta' ja 'noi pystyyki tommosiin juttuihin'.” (H1)

”Näissä joukkojenhallinta tehtävissä hevoset on hyvä väline. - - Päästään tosi helposti ihmisten kanssa juttusille partioidessa ja ihmiset suhtautuvat meihin myönteisesti.” (H2)

”Ihmiset kunnioittaa sitä (hevosta) ihan eri lailla, kun pelkkää jalkapartioo tai autopartioo.” (H3)

”- - Ratsupoliisitoiminta on ehdottomasti positiivinen asia. Jos ajatellaan näitä mielenosoituksia tai näitä jalkapallopelejä ja vastaavia niin yks hevon vastaa viittä tai kuutta, tekis mieli sanoo kymmentä, jouhamiestä.” (H4)

”Lapset on meistä aivan innoissaan. Ollaan usein ensimmäisiä kokemuksia poliisista.” (H4)

”Kentältä tulee palautetta, että tehdään kuitenkin tärkeää työtä kun tuodaan pehmeää arvoa. Eläin tekee sen tunnelman mukavaksi tai rauhalliseksi. Kun kattoo ihmisten naamoja, niin kaikkia hymyilyttää kun näkee hevosen.” (H5)

”Hevoset on hyödyllisiä ja musta tuntuu, ettei laitos osaa tarpeeks hyödyntää meitä. Eikä meil oo tarpeeks resursseja hyödyntää itseämme tarpeeks. Jos vähän enemmän panostettais nii me voitais olla enemmänkin hyödyks.” (H6)

”Joo, kyl se on mun mielest tärkeä osa poliisitoimintaa varsinki just näis joukkojenhallintahommissa ja näkyvässä valvonnassa. Ja kukaan muu ei liiku niin paljoo tuolla ihmisten parissa kävelyteillä ja ulkoiluteillä kun me.” (H7)

8 YHTEENVETO

Yhteenvetona haastatteluista voi päätellä, että toiminnassa on kehitettävää. Nykyisillä resursseilla toimintaan kaivattiin lisää sidosryhmätyötä. Sidosryhmätyön lisäämistä toivottiin etenkin Helsingin ennalta estävien yksiköiden kanssa. Nykyisessä toiminnassa koettiin tarpeelliseksi kiinnittää myös huomiota virka-apujen käsittelyyn ja ylipäättään kyseisen toimintatavan hitauteen, mutta myös työvuorosuunnitteluun ja sen joustamattomuuteen. Haastateltavat kuitenkin tiesivät, että haluttu valmius vastata toivottuihin virka-apuihin ja osallistumiseen äkillisiin tapahtumiin vaatii myös henkilöstöltä joustamista.

Hevosten kuljettaminen mahdollistaa ratsupoliisien liikkumisen laajemmallekin alueelle ja valtakunnallisesti koettiin sekä hyvänä, että huonona asiana, jos Suomeen perustettaisiin useampia yksiköitä ratsupoliiseja varten. Yhteenvetona voidaan kuitenkin pitää sitä, että keskityttäisiin kehittämään Helsingin Ratsupoliisin yksikköä useamman uuden pienen yksikön sijaan. Isompi yksikkö on monipuolisempi ja sen toimintavalmius on laajempi, ottaen huomioon Turussa olleet kaksi ratsupoliisia, jotka eivät juurikaan voineet osallistua esimerkiksi joukkojenhallintatehtäviin.

Hevosten kuljettamiseen olemassa oleva ajoneuvokalusto sai paljon palautetta ja toiveita nykyaikaistamisesta. Eräskin haastateltava kertoi, että ratsupoliiseja on pyydetty Ahvenanmaalle asti, mutta nykyisellä kalustolla laivamatka ei onnistuisi.

Kouluttautumisen ja hevosten siedätysharjoitusten koettiin kehittyneen jo paljon. Etenkin opintomatkat muiden maiden ratsupoliiseihin koettiin omaa työtä kehittäviksi kokemuksiksi. Uudenlaisille siedätysharjoituksille ja opintomatkojen jatkamiselle nähtiin tarvetta. Ratsupoliisit kokivat opintomatkat parhaiksi mahdollisuuksiksi kehittää omaa työtään, kun sitä pääsee vertailemaan.

Ratsupoliisit kokivat työnsä tärkeäksi niin henkilökohtaisella kuin valtakunnallisellakin tasolla. Ratsupoliisit kokivat osaamisensa erittäin hyödylliseksi joukkojenhallinnassa. He myös kokivat olevansa monipuolinen työkalupoliisille hevosen mahdollistaessa erilaisissa ympäristöissä liikkuminen.

Muutamissa haastatteluissa tuli esille työkiertojen lisääminen ja helpottaminen ratsupoliisin työhön tutustumisen mahdollistamiseksi, mutta myös tarve esitellä enemmän esimerkiksi Poliisiammattikorkeakoulussa yksikön toimintaa. Muutamat haastateltavat kokivat, että heidän työtään ei osata arvostaa, ellei sitä ole päässyt vierestä seuraamaan.

Organisaation ulkopuolelta ajateltuna ratsupoliisit kokivat olevansa helposti lähestyttäviä ja jokainen toi tavalla toisella tämän asian esille haastattelun aikana. Ratsupoliisit kuvasivat eläimen tekevän heidän lähestymisestään pehmeämpää ja he kokivat ihmisten tulevan hyvälle tuulelle ratsupoliisiin nähdessään hevosen kanssa liikenteessä.

Kehittämisideoiden toteuttamisen esteiksi ja haasteiksi koettiin yksilinjaisesti raha. Rahan lisäksi myös mainittiin organisaation hierarkkinen rakenne, jonka vuoksi kehittäminen on enemmän päättävien tahojen käsissä kuin ratsupoliisien itsensä. Eräs haastateltava kuitenkin kiteytti hyvin, että kehittymisen mahdollistamiseksi heidän on itse oltava aktiivisia kehittämisideoiden suhteen, joka on myös osa syy tämän opinnäytetyön tekemiseen.

Aiemmin tapahtuneisiin muutoksiin ja työn kehittämiseen on työyhteisessä suhtauduttu hyvin, sekä työntekijöiden että päättävien tahojen toimesta. Haastatteluissa kävi kuitenkin ilmi, että vuosien aikana suhtautuminen ylemmältä, päättävältä taholta on riippunut hieman myös päätöksiä tekeviä henkilöistä. Kaikki päätöksiä tekevät tahot eivät ole nähneet tarvetta ratsupoliisien toiminnan kehittämiseksi tai ylipäätään tarvetta säilyttää Ratsupoliisia. Tällä hetkellä tilannetta kuitenkin keuhuttiin hyväksi.

9 POHDINTAA

9.1 Itsearviointi

Koen opinnäytetyöni onnistuneen tutkimustavoitteessaan, vaikka aikataulullisesti työn tekeminen viivästyi lähes puolella vuodella. Koen onnistuneeni haastatteluiden suorittamisessa ja yhteenvedon tekemisessä huomioon ottaen esimerkiksi haastatteluista kertyneen materiaalin määrä. Opinnäytetyö on toteutettu päivätyön ohessa, jolloin työn tekeminen lähinnä jäi vain yksittäisten vapaapäivien varalle.

Koen saaneeni riittävästi materiaalia tutkimuksen toteuttamiseen, vaikka lähteitä Ratsupoliisista ja siihen liittyvästä työstä ja toiminnasta on hyvin vähän. Kirjallisten lähteiden vähäisyyden takia päätin toteuttaa mahdollisimman monta haastattelua, jotta kokonaiskuvani ratsupoliisien työstä olisi riittävän kattava tämän työn toteuttamiseen. Tutkimuksen tekemistä edesauttoi oma kokemukseni poliisiorganisaatiosta kuin myös hevosista.

Aihe on alusta asti pysynyt samana koskien vain ratsupoliisien omaa näkemystä ja ajatuksia työnsä kehittämiseksi. Eri näkökulmat Ratsupoliisin toiminnan kehittämiseen sopivat mielestäni paremmin jatkotutkimusmahdollisuuksiksi, kuin tämän työn näkökulmiksi. Eri näkökulmaa tämän tutkimuksen tutkimuskysymyksiin olisi saanut haastatellessa muita kuin ratsupoliiseja.

9.2 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Aiheita teeman jatkotutkimuksille voisi olla esimerkiksi päättävien tahojen suhtautuminen Ratsupoliisin kehittämiseen, muiden poliisien suhtautuminen ratsupoliisitoimintaan sekä joukkojenhallinnassa työskentelevien näkemys hevosen käytettävyydestä joukkojenhallintatoiminnassa. Mietin omaa työtä tehdessäni paljon näitä näkökulmia, mutta aiheen tiukan rajaamisen ja aikataulujen vuoksi en ottanut näitä näkökulmia omassa tutkimuksessani huomioon.

9.3 Tutkimuksen arviointi

Ratsupoliisista on olemassa suhteellisen vähän tietoa ja aiempia opinnäytetöitäkin Ratsupoliisiin liittyen oli vuoden 2020 elokuuhun mennessä julkaistu vain yksi. Tässä opinnäytetyössä ilmi tulleita tuloksia ei pysty siis vertaamaan muihin tuloksiin, sillä vastaavia tutkimuksia aiheeseen liittyen ei ole tehty. Tutkimuksen tulokset vastasivat odotuksiani. Odotin ratsupoliisien haluavan kehittää toimintaansa, mutta esteenä kehittämiselle on raha.

Olen pyrkinyt parhaani mukaan esittämään tutkittavan asian ja tutkimuksen tulokset kertomalla kattavasti tutkimuksen taustoista sekä haastatteluiden toteuttamisesta. Lähteiden käyttö on niiden vähyden takia ollut vähäistä, mutta kaikki käyttämäni lähteet ovat julkisia, yhtä Poliisihallituksen määräystä lukuun ottamatta. Tästäkin Poliisihallituksen määräyksestä ainut tutkimuksessa käytetty materiaali koski jouha-käsitteen avaamista. Työn lähteenä on myös käytetty paljon omia havaintojani Ruskeasuolta. Haastatteluiden lomassa

kertyi myös paljon tietoa esimerkiksi ratsupoliisin työnkuvasta ja olen parhaani mukaan pyrkinyt hyödyntämään näitä tietoja tässä tutkimuksessa tiedon ajantasaisuuden vuoksi. Haastatteluista kertynyttä materiaalia ei kuitenkaan tulla tämän työn julkaisun jälkeen enää säilyttämään.

Uskoisin, että mikäli vastaavanlainen tutkimus toteutettaisiin eri henkilön toimesta, niin yhteenveto haastatteluista olisi kuitenkin sama. Mahdollisuutena kuitenkin näen myös erilaiset tulokset, jos tutkijana olisi henkilö, joka ei ole poliisi, eikä omaisi lainkaan ymmärrystä hevosista. Oma ymmärrys asiasta saattoi jättää pois toisenlaista näkökulmaa ja tiettyjen käsitteiden tarkentamista. Koen tutkimuksen olevan luotettava, sillä haastateltavilla on oma intressinsä luoda tälle tutkimukselle tuloksia.

Tutkimukselle haettiin tutkimuslupa. Kaikki haastateltavat olivat samasta yksiköstä, jolloin päällystöön kuuluvan esimiehen (komisario) lupa riitti haastatteluiden toteuttamiseen. Jokainen haastateltava sai itse päättää haastatteluun suostumisesta. Ennen haastatteluiden alkua varmistin vielä haastateltavien suostumisen haastateltavaksi.

LÄHTEET

Asetus poliisin hallinnosta 158/1996

Aukio, Sampsa 2018: Rauhaa ja solidaarisuutta julistamassa ja sitten ajetaan yli – Opas ratsupoliisin joukkojenhallintaktiikkaan. Poliisiammattikorkeakoulu.

Essen, Charlotta Von 2003: Yksi hevosvoima: ratsupoliisi Suomessa. Espoo: Poliisiammattikorkeakoulu.

Haastattelut Ruskeasuolla 13.8.2020.

Helsingin ratsupoliisin Facebook sivut. <https://www.facebook.com/Helsinginratsupoliisi> .
Luettu 26.7.2020.

Helsingin ratsupoliisin Instagram tili.
<https://www.instagram.com/helsinginratsupoliisi/?hl=fi>. Luettu 26.7.2020 sekä 6.9.2020.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2008: Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Gaudeamus Helsinki University Press.

Kananen, Jorma 2017: Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, jamk.fi.

Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy. www.kielitoimistonanikirja.fi. Luettu 6.9.2020.

Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta 424/2003

Lehkonen, Viljo & Hietaniemi, Tuija 1983: Vuosisata ratsastavan poliisin toimintaa Helsingissä. Vantaa: Helsingin poliisiratsastajat r.y.

Poliisihallitus 2018: Poliisin joukkojenhallinta. Määräys POL-2018-16213. Salassa pidettävä.

Ratsupoliisitoimintaa Helsingissä jo vuodesta 1882. Helsingin poliisilaitos. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/suomi100/helsingin_poliisilaitos_ratsupoliisitoimintaa_helsingissa_jo_vuodesta_1882. Luettu 25.7.2020.

Turvallisuusselvityslaki 726/2014

Valtion virkojen avoimet työpaikat. www.valtiolle.fi. Luettu 6.9.2020.

Valtion virkamieslaki 750/1994

Valtioneuvoston asetus suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa 481/2003

LIITE

Teemahaastattelun runko

Helsingin ratsupoliisi

Taustatiedot

Haastateltavan nimi _____

Haastateltavan
virkasuhteen kesto _____
ratsupoliisissa

Teemahaastattelun toteutus

Haastattelija _____

Ajankohta _____

Kesto _____

Tutkimuksen tavoitteet esitetty []

Tutkimuslupa saatu tutkittavalta []

Tutkimuseettiset kysymykset huomioitu []

Teemat

1. Miten ratsupoliisin yksikön toimintaa voisi kehittää?

- Pitäisikö toimintaa laajentaa? Miten toimintaa voisi laajentaa?

2. Miten nämä kehitysideat voitaisiin toteuttaa käytännössä?

3. Miksi ratsupoliisin toimintaa pitäisi kehittää?

4. Mitä haasteita kehittämissideoiden toteuttamiseen mahdollisesti liittyy?

5. Miten toimintaa on aikaisemmin kehitetty?

6. Miten tapahtuneisiin muutoksiin on aikaisemmin suhtauduttu työntekijöiden sekä päättävien tahojen toimesta?

5. Koetko ratsupoliisitoiminnan tärkeäksi Suomessa? Miksi?